



Waterschap Limburg
Postbus 2207
6040 CC ROERMOND

Ons kenmerk D2023-03-001869
Zaaknummer 2022-070217
Bijlage(n) 0

Maastricht 2 maart 2023
Verzonden 12 maart 2023

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben een aanvraag voor een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ontvangen van:

Naam aanvrager: Waterschap Limburg

Ontvangen op: 19 december 2022
Aangevuld op: 19 en 20 december 2022

Locatie activiteit(en): Geul te Bunde, in de benedenloop van de Geul tussen de Meerstraat (Bunde) en de Oostelijke Kanaalweg (Maastricht), bovenstrooms van de sifon onder het Julianakanaal.

Betreft: het aanleggen van een vuilvanger in de Geul
Zaaknummer: 2022-070217

Onderdelen van deze ontheffing soorten Wet natuurbescherming:

1. Besluit
2. Procedure
3. Bezwaar
4. Inwerkingtreding
5. Voorschriften
6. Overwegingen

1. Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op het bepaalde in de artikelen 3.10 en 3.34, derde lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb), en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen;
2. dat ontheffing wordt verleend voor het aanleggen van een vuilvanger in de Geul;
3. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk doden of vangen van de Beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) en Elrits (*Phoxinus phoxinus*), artikel 3.10, eerste lid onder a, Wnb;
 - het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de Beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) en Elrits (*Phoxinus phoxinus*), artikel 3.10, eerste lid onder b, Wnb;
 - het uitzetten van de Beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) en Elrits (*Phoxinus phoxinus*), artikel 3.34, eerste lid, Wnb;
4. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 5 vermelde voorschriften verbonden zijn;
5. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode van 20 tot en met 31 december 2022;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 19 december 2022, aangevuld op 19 en 20 december 2022, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

b.a.

C.B.H.P. Deben-Erens
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving

2. Procedure

Op 19 december 2022, aangevuld op 19 en 20 december 2022, heeft OmniVerde BV, daartoe gemachtigd door aanvrager een aanvraag om een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ingediend.

Het betreft de locatie: Geul te Bunde, in de benedenloop van de Geul tussen de Meerstraat (Bunde) en de Oostelijke Kanaalweg (Maastricht), bovenstrooms van de sifon onder het Julianakanaal.

Deze aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2022-070217.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing soorten Wet natuurbescherming (Wnb) hoofdstuk 3 van 6 december 2022, aangepast op 20 december 2022;
- 'Ecologische QuickScan, In het kader van de aanleg van een vuilvanger in de Geul te Bunde', van Omniverde van 5 december 2022 met kenmerk 2022-WL18;
- 'Ecologische Werkprotocol, In het kader van de aanleg van een vuilvanger in de Geul te Bunde', van Omniverde van 5 december 2022 met kenmerk 2022-WL18;
- Machtiging van 19 december 2022;
- Mail beantwoording aanvullende vragen Wnb aanvraag vuilvanger Bunde van Omniverde van 19 december 2022 en bij ons ingeboekt onder nummer DOC-00434898.

Vorbereidingsprocedure

Dit besluit is met de reguliere procedure voorbereid zoals beschreven in titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Kennisgeving

De kennisgeving wordt gepubliceerd op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Overige wet- en regelgeving

Wij wijzen u erop dat er mogelijk nog op grond van andere wet- en regelgeving een andere toestemming nodig is.

Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is digitaal verzonden aan:

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Meerssen (Berichtenbox)

OmniVerde BV (Berichtenbox)

3. Bezwaar

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Algehele Juridische Zaken, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Naast het indienen van uw bezwaarschrift per post is ook de elektronische weg opengesteld. U dient dan gebruik te maken van een daartoe ontwikkeld webformulier. Aan het webformulier is een DigiD-module (voor particulieren) dan wel eHerkenning-module (voor ondernemers en organisaties, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel) gekoppeld zodat u het bezwaarschrift digitaal kunt ondertekenen. Op deze wijze wordt onder andere gewaarborgd dat het elektronisch verkeer op een betrouwbare en vertrouwelijke manier plaatsvindt.

De webformulieren zijn geplaatst op de website van de Provincie Limburg en te raadplegen via www.limburg.nl/loket/producten-diensten/@606/bezwaar-beslissing onder 'Hoe dient u uw bezwaar in?'

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking één dag na de toezending aan de aanvrager.

5. Voorschriften

Aan deze beschikking zijn de volgende voorschriften verbonden.

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

3. De ontheffing geldt voor het plangebied in de benedenloop van de Geul tussen de Meerstraat (Bunde) en de Oostelijke Kanaalweg (Maastricht), bovenstrooms van de sifon onder het Julianakanaal, zoals opgenomen in figuur 1 van dit besluit.
4. De ontheffinghouder moet direct contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99 indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten worden aangetroffen of andere handelingen noodzakelijk zijn als waarvoor deze ontheffing is verleend en sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig zijn en op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. Met inachtneming van de voorschriften in dit besluit moeten de maatregelen uitgevoerd worden zoals beschreven in:
 - 'Ecologische QuickScan, In het kader van de aanleg van een vuilvanger in de Geul te Bunde', van Omniverde van 5 december 2022 met kenmerk 2022-WL18;
 - 'Ecologische Werkprotocol, In het kader van de aanleg van een vuilvanger in de Geul te Bunde', van Omniverde van 5 december 2022 met kenmerk 2022-WL18;
 - mail beantwoording aanvullende vragen Wnb aanvraag vuilvanger Bunde van Omiverde van 19 december 2022 en bij ons ingeboekt onder nummer DOC-00434898.
7. Algemene mitigerende maatregelen die getroffen moeten worden zijn:
 - a. er moet natuurvriendelijk materieel worden ingezet en/of sparende technieken worden toegepast, ter beoordeling van een ter zake kundig ecooloog;
 - b. vlak voor start van de werkzaamheden en tijdens de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden of (her)vestiging van beschermde soorten plaatsvindt;
 - c. houtstapels, stapelstenen, boomstammen of ander materiaal dat een geschikte verblijfplaats vormt voor amfibieën en kleine zoogdieren moeten voorzichtig worden verwijderd onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog. Als dieren ter plekke zijn, moeten de werkzaamheden worden stilgelegd tot deze een veilige plek hebben opgezocht. Werkzaamheden mogen pas weer worden gestart als een ter zake kundig ecooloog daar toestemming voor geeft;
 - d. werkoppervlakten dienen zo beperkt mogelijk gehouden te worden en in een zo beperkt mogelijk tijdsbestek afgerond te worden;
 - e. werkzaamheden mogen uitsluitend plaatsvinden tussen één uur na zonsopkomst tot één uur voor zondondergang;
 - f. uitstraling van verlichting naar de omgeving moet voorkomen worden door alleen gebruik te maken van gerichte aanvullende verlichting. Hierdoor wordt verstoring als gevolg van aanvullende verlichting tot een minimum beperkt;

- g. bij het dempen van een watergang of ander waterhoudende element (indien relevant) moet het water één richting uitgedreven worden naar een naastliggende sloot, opdat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen en/of weggevangen kunnen worden en kunnen worden overgebracht naar een vergelijkbaar water;
 - h. er moet één kant op gewerkt worden, en indien aan de orde van de dichte zijde naar het open water of gebied, zodat dieren kunnen wegluchten. De kraanmachinist werkt steeds in stroomopwaartse richting;
 - i. voor het vangen en vervoeren van amfibieën en reptielen moeten strikte hygiëne maatregelen worden genomen conform het desinfectie protocol veldwerk van RAVON van april 2020;
 - j. in het kader van de zorgplicht moet ook rivierdonderpad en biermpjes weggevangen worden en stroomafwaarts buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgezet.
8. Mitigerende maatregelen die voor de beekdonderpad en elrits getroffen moeten worden zijn:
- a. werkzaamheden onder de waterlijn moeten op plaatsen waar beekdonderpad en elrits voorkomen uitsluitend in overleg met een ter zake kundig ecooloog worden uitgevoerd. Er moet op deze plaatsen uitsluitend gewerkt worden met methoden die geen schade toebrengen aan de vissen van de genoemde soorten en hun leefgebied;
 - b. de beekdonderpad en elrits moeten worden weggevangen door middel van elektrovisserij. Na vangen moeten ze in een bak met water geplaatst worden, welke regelmatig geleegd moet worden in een nabij gelegen (stroomafwaarts) traject van de Geul waar geen werkzaamheden plaatsvinden. De uitzetlocatie en de frequentie van legen wordt bepaald door een ter zake kundig ecooloog. De minimale afstand tussen de werk- en verplaatslocatie moet 250 meter bedragen;
 - c. de elektrovisserij moet door twee mensen worden uitgevoerd, een visser en een achtereenvolger. Beide personen dienen aantoonbaar ervaring te hebben met elektrovisserij in zijn algemeenheid en met het elektrisch vangen van beekdonderpad in het bijzonder;
 - d. de beekdonderpad en elrits mogen niet worden weggevangen als de luchttemperatuur lager dan 0 ° Celsius is;
 - e. na het wegvangen van de beekdonderpad en elrits moeten binnen 24 uur de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - f. na plaatsing van de vuilvanger moeten de stortstenen in de Geul afgestrooid worden met een voldoende dikke grind laag (met een fractie die van nature in de Geul aanwezig is).
9. Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wet

natuurbescherming. Bij overtreding van verboden voor een soort waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, moet bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing worden aangevraagd.

10. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in afstemming met een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
11. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren moet, minimaal acht weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend worden.

6. Overwegingen

Bij het nemen van het besluit op deze aanvraag hebben wij het volgende overwogen.

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd in paragraaf 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten) en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten in paragraaf 3.2 (Habitatrichtlijnsoorten). Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (Andere soorten).

Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

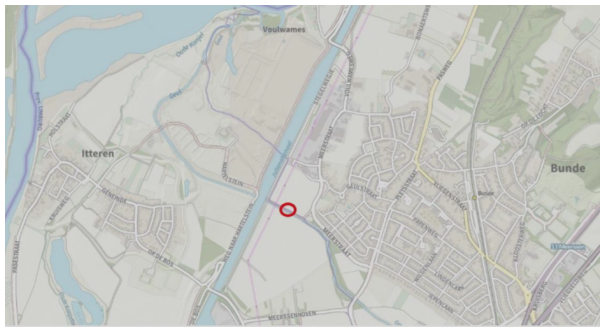
Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Andere soorten.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.10, tweede lid Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Omschrijving aanvraag

Tijdens hoogwatersituaties in de Geul, zoals in 2021 en 2022, hoopt zich veel grofvuil op voor de sifon onder het Julianakanaal te Bunde. Het gevolg is dat de afvoercapaciteit van de Geul sterk afneemt, het Geultraject bovenstrooms het vuil opstuwt en daardoor wateroverlastproblemen ontstaan in de omgeving. Aanvrager wil ter oplossing van de geschetste problematiek bovenstrooms van de kanaalsifon een vuilvanger in de Geul plaatsen. De vuilvanger wordt geplaatst in de benedenloop van de Geul tussen de Meerstraat (Bunde) en de Oostelijke Kanaalweg (Maastricht), bovenstrooms van de sifon onder het Julianakanaal (zie figuur 1).



Figuur 1: Het plangebied

Werkzaamheden

De vuilvanger wordt gerealiseerd middels 4 stalen buispalen en een stalen frame. Ter plaatse van de vuilvanger wordt eerst de bodem ongeveer een halve meter afgegraven. De palen worden 5 meter de grond in geheid, waardoor de palen 3 meter boven de bodem van de Geul uit steken. Na het plaatsen van de palen wordt er een steenbestorting op het frame aangebracht als ballast en wat voorkomt dat de bodem en taluds uitspoelen. Langs de Geul wordt, ter plaatse van de constructie, een 8 meter lange stapelmuur gemaakt. Deze voorziening wordt

gemaakt, zodat tijdens hoogwater een kraanauto zich kan afstempelen en grofvuil direct uit het water kan verwijderen. De werkzaamheden vinden zowel in het water als vanaf de oever plaats en worden uitgevoerd in december 2022.

Beschermde soorten

Voor veel algemeen voorkomende soorten gelden vrijstellingen op grond van de Omgevingsverordening Limburg, wel geldt altijd de zorgplicht. Het gaat dan om soorten als mol, vos, konijn, groene kikker. Voor deze soorten worden 'algemene mitigerende maatregelen' getroffen. De beekdonderpad en elrits komen voor in het plangebied. Deze beschermde soorten vallen niet de Omgevingsverordening, daarvoor is deze ontheffing van toepassing.

Beekdonderpad en elrits

Andere bevredigende oplossing

Een alternatieve plek voor de uitvoer van de werkzaamheden is niet mogelijk, aangezien het om het specifieke traject in de Geul gaat waar de vuilvanger geplaatst moet worden. Deze moet op desbetreffende locatie geplaatst worden om waterafvoerproblemen in de toekomst te voorkomen. Een alternatief, meer bevredigend ontwerp of inrichting dat het leefgebied van beschermde soorten minder zal raken, is om deze reden ook niet aanwezig.

De aanwezige beschermde soorten zijn jaarrond aanwezig in het habitat. De werkzaamheden kunnen daarom niet in een periode uitgevoerd worden dat effecten op voorhand uit te sluiten zijn. Er wordt daarom gewerkt in een periode die minder kwetsbaar is voor de soorten. De meest kwetsbare periode voor deze soorten is de voortplantings- dan wel paarperiode. Dit komt neer op een uitvoering in de periode oktober tot en met januari. De werkzaamheden staan gepland voor medio december. Verder wordt de werkwijze afgestemd op het voorkomen van de beschermde soorten om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Een meer bevredigend alternatief is derhalve niet aanwezig.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de beekdonderpad en elrits zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

Andere soorten

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Het wettelijk belang betreft waterveiligheid. De stroomafwaarts gelegen sifon is erg ingewikkeld te onderhouden. Tijdens het hoogwater in 2021 is dit gebleken. De vuilvanger moet ervoor zorgen dat grof vuil geen verstoppingen van deze sifon meer kan opleveren. Hiermee wordt ook gegarandeerde doorstroming van water verkregen en is naar verwachting de sifonconstructie minder onderhoudsgevoelig. Doel van het plaatsen van de vuilvanger is om wateroverlastproblemen te voorkomen.

Het bovenstaande belang weegt in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

Staat van instandhouding

Beekdonderpad

De beekdonderpad komt voor in snelstromende beken binnen het stroomgebied van de Rijn en de Maas. In Nederland is de verspreiding van beekdonderpad beperkt tot enkele beken; de Geul, de Berkel en de Aastrang. In de Geul komt de soort algemeen voor stroomopwaarts van de stuw in Meerssen (Crombaghs et al., 2007). Hier is een florerende populatie van beekdonderpad aanwezig en komt deze soort in (zeer) grote aantallen voor in het gehele Nederlandse traject.

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk tot gevolg dat exemplaren worden gedood en habitat tijdelijk ongeschikt wordt. Echter gaat het hier slechts om een klein deel van de Geul, waarin gedurende een paar dagen gewerkt wordt, in de minst kwetsbare periode. De voorgestelde mitigerende maatregelen zorgen ervoor dat slachtoffers zoveel mogelijk worden voorkomen, waardoor de lokale staat van instandhouding wordt gewaarborgd.

Elrits

In Nederland komt elrits voor in de Grensmaas, een aantal beken in Zuid-Limburg en een beek op de oostflank van de Veluwe. De populatie op de Veluwe is waarschijnlijk het gevolg van dieren die in het verleden ontsnapt zijn uit een nabijgelegen forellenkwekerij. In de Geul komt de soort algemeen voor, vooral bovenstrooms van Valkenburg. Tevens wordt de soort in een groot aantal zijbeken van de Geul aangetroffen (Crombaghs et al, 2000). Hier is een florerende populatie van elrits aanwezig en komt deze soort in (zeer) grote aantallen voor in het gehele Nederlandse traject.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen in het slechtste geval tot gevolg hebben dat exemplaren worden gedood. Dit wordt echter niet verwacht doordat elrits een vrij mobiele vissoort is die kan wegvlugten tijdens de werkzaamheden. Daarnaast gaat het hier slechts om een klein deel van de Geul, waarin gedurende een paar dagen gewerkt wordt, in de minst kwetsbare periode. De lokale staat van instandhouding wordt gewaarborgd.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de Beekdonderpad en de Elrits in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Onverminderd een vrijstelling, gedragscode of ontheffing dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.

Conclusie

Gelet op deze overwegingen wordt de gevraagde ontheffing soorten Wet natuurbescherming verleend.